

μα. Ἐλαβε δὲ τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ ἀκρωτηρίου καὶ τῆς πόλεως Σιγείου, πλησίον τῆς ἀρχαίας Τρωάδος, ἔνθα ἀνεκαλύφθη ὑπὸ τοῦ Σχεράρδου (* Ἀγγλου Προξένου τῆς Σμύρνης) πλησίον ἐκκλησίας τινός. Εἶναι δὲ ἡ Ἐπιγραφή αὕτη γεγραμμένη κατὰ τὸν Βουστροφηδὸν λεγόμενον τρόπον, καὶ παριστάνει δῶρον τριῶν ἀγγείων (*) διδόμενον ὑπὸ τοῦ Φανοδίκου εἰς τοὺς Πρυτάνεις τοῦ Σιγείου. Ὑποτίθεται δὲ ὅτι ἦτο μεταξύ τῶν 500 καὶ 600 πρ. Χρ.

ε. Ἡ καλουμένη Τηϊῶν ἀρά. Διὰ τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης εὑρεθείσης πλησίον τοῦ Σηβρισσαρίου(†) ἢ Βοδρουμίου (τῆς ἀρχαίας Τέω), οἱ Τηῖοι παραδίδουσιν εἰς τοὺς καταχθονίους θεοὺς τοὺς ἀνθισταμένους εἰς τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν, τοὺς λαφυραγωγοῦντας τὰς γαίας των, καὶ τοὺς ἐμποδίζοντας τοὺς ξένους νὰ φέρωσι σῖτον εἰς τὴν πόλιν των. Ἀναθεματίζονται δὲ καὶ ὅσοι ἤθελον προσπαθήσει νὰ ἐξαλείψωσι τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην. Ἡ ἐποχὴ αὐτῆς τίθεται παρά τινων μεταξύ τῶν 400 καὶ 500 πρ. Χρ.

(Ἔπεται Συνέχεια)

Αἱ Καλὰί Τεχναί.

—0—

Ἡ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ — Αρθρ. β.

Τὸ ἄπειρον πλῆθος τῶν Ἑλληνικῶν θεῶν ἀπῆτει καὶ ἀπείρους νὰ οὖς οἵτινες κατεσκευάζοντο ἀναλόγως τῆς μεγαλειότητος καὶ τῆς ὑπολήψεως τὴν ὁποίαν ἔχαιρον οἱ εἰς τοὺς ὁποίους ἀφιερώνοντο. Γενικῶς ὅμως ἐπειδὴ οἱ νὰ οἱ τῶν Ἑλλήνων κατεσκευάζοντο μᾶλλον ὡς κατοικητήρια τρόπον τινὰ τῶν θεῶν, καὶ οὐχὶ διὰ σύναξιν τῶν προσκυνητῶν εἰς αὐτοὺς, ἦσαν καὶ πολλὰ μικροὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Ἐστολίζοντο δὲ μὲ ἀγάλματα καὶ στήλας

[*] Κρατῆρ, ὑποκρατήριον καὶ ἡδμὸς ἦσαν τὰ ἀγγεῖα .

[†] Ὅπερ ἀπέχει τρεῖς ὥρας τῆς Κωμοπόλεως τῶν Βρυούλων, ἡ ἐννέα, τῆς Σμύρνης.

καὶ συνήθως εἰσήρχοντο εἰς αὐτοὺς διὰ τινων βαθμίδων

Ἡ στοὰ ἢ τὸ ἔμπροσθεν μέρος τοῦ ναοῦ ἐκαλεῖτο **Πρόναος**. Τὸ φῶς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰσήρχετο εἰς τοὺς ναοὺς διὰ τῶν θυρῶν, παρεκτος καὶ τῶν ἀναπτομένων λαμπάδων. Ἐσωθεν δ' ἦσαν κεκοσμημένοι με ἀριστουργήματα καὶ τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς καὶ τῆς Γλυπτικῆς.

Οἱ ναοὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶχον περίβολον, ἔνθα πολλάκις ἦτο δάσος, ἀγάλματα, καὶ οἰκοδομήματά τινα ἀνήκοντα εἰς αὐτούς. Κατεσκευάζοντο δὲ συνήθως οἱ ναοὶ τετράγωνοι ἢ ἐπιμήκεις, καὶ ἦσαν περικεκλεισμένοι μετεῖχῃ, καὶ τοῦτο κυρίως ἐκαλεῖτο ναός. Ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῆς θέσεως τῶν στηλῶν αἵτινες ἐχρησίμευον πρὸς καλλωπισμὸν, ἔλαβον καὶ οἱ ναοὶ ὡς πρὸς τὴν Ἀρχιτεκτονικὴν αὐτῶν διάφορα ὀνόματα. Διότι ἄλλοι μὲν ἐκαλοῦντο **Πρόστυλοι**, (οἱ ἔχοντες δηλ. εἰς τὸ ἔμπροσθεν μόνον μέρος σειρὰν στηλῶν ἢ στύλων) ἄλλοι δὲ **Ἀμφιπρόστυλοι** (οἱ εἰς τὰ δύο ἅκρα ἔχοντες στήλας), ἄλλοι **Περίπτεροι** (οἱ ἔχοντες στήλας περὶ τὸν ναόν), **Δίπτεροι**, **Πυκνόστυλοι**, **Διάστυλοι**, **Εὐστυλοι** κτλ. περὶ ὧν ἀνήκει εἰς πλατυτέραν πραγματείαν νὰ διαλάβῃ λεπτομερέστερον.

Σημ Οἱ ἐπισημότεροι τῶν Ἑλλήνων ναοὶ κατὰ τὴν ἑκτασιν καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν ἦσαν οἱ ἑφεξῆς. Ὁ τῆς Ἀρτέμιδος, εἰς Ἐφεσον, οἱ τοῦ Ἀπόλλωνος εἰς τοὺς Δελφοὺς καὶ τὴν Μίλητον, οἱ τοῦ Διὸς εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν Οὐλυμπίαν, καὶ ὁ τῆς Ἀθηνᾶς, καλούμενος **Παρθενών**, εἰς τὰς Ἀθήνας. Καὶ οἱ εἰς τὴν Σικελίαν ναοὶ ἦσαν ἀρετὰ περίφημοι, μάλιστα ὁ τοῦ Διὸς, καλούμενος **Ἀκόμη** ὁ ναὸς τῶν Γυγάντων, κολοσσαῖκόν, οἰκοδόμημα εἰς ἐρείπια τὰ νῦν. Τὸ μῆκος τοῦ ναοῦ τῆς ἐν Ἐφέσῃ Ἀρτέμιδος ἦτο 425 πόδ. τὸ δὲ πλάτος 220. Τοῦ ἐν Ἀθήναις Διὸς, 354 μῆκος καὶ 171 πλάτος. Οἱ τοῦ Διδυμαίου Ἀπόλλωνος, 303 μῆκ. καὶ 164 πλάτ.

Τὰ **θέατρα** τῶν παλαιῶν ἦσαν μεγάλα καὶ ἐκτεταμένα οἰκοδομήματα, καὶ ἐνίοτε ὅλως διόλου ἐκτίζοντο ἐκ μαρμάρου. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ κατεσκευάζοντο εἰς τὰς πλευρὰς τῶν λόφων, καὶ ὅτε συνεχωρεῖτο ἐκ τῆς φύσεως τοῦ τόπου, ὡς εἰς τὴν Χαιρώνειαν, τὸ Ἄργος, καὶ ἄλλους τόπους, τὰ καθίσματα ἐγίνοντο ἐπὶ τῶν βράχων.

Ἡ ἔκτασις τῶν Ἑλληνικῶν Θεάτρων ἦτο πολλάκις μεγάλη. Λέγεται ὅτι τὸ Θέατρον τοῦ Βάκχου εἰς τὰς Ἀθήνας ἠδύνατο νὰ ἐμπεριλαμβάνῃ 30,000 ψυχῶν. Τὸ τῆς Ἐπιδαύρου εἶχε 366 πόδ. διάμετρον, καὶ τὰ τοῦ Ἀργους καὶ τῆς Σπάρτης ἕως 500.

Ἐκ τῶν Γ ρ α μ μ α τ ι κ ῶ ν τοῦ Οἰκονόμου ἐρανίζόμεθα τὰ ἐφεξῆς περὶ τῆς κατασκευῆς τοῦ θεάτρου.

“Θέατρον πρῶτον κατεσκευάσθη εἰς τὰς Ἀθήνας μέγα καὶ λαμπρόν. Ἀλλὰ, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Πανσανίου, τὰ θέατρα τῶν Ῥωμαίων ὑπερτέρησαν ὕστερον παρὰ πολὺ τὴν λαμπρότητα τῶν Ἀττικῶν. Τὸ θέατρον τῶν παλαιῶν ἦτο μεγάλη καὶ εὐρύχωρος οἰκοδομή, ἀσκέπαστος μὲν καθ' ἑαυτὴν, ἔχουσα ὁμῶς περιχλωμένας μεγαλοπρεπεῖς στοᾶς, καὶ περιδρόμους ἐσκεπασμένους διὰ τὸν καιρὸν τῆς βροχῆς· ἦσαν δὲ περὶ αὐτὸ καὶ στειχοὶ καλοὶ δένδρων πεφυτευμένοι, ὅπου ἐπεριπάτει ὁ λαὸς καὶ ἄλλοτε, καὶ ὅταν ἐπρόσμενε τῶν ἀγώνων τὴν ὥραν.

Τέσσαρα ἦσαν τὰ κυριώτερα μέρη τοῦ θεάτρου. α. ἡ Σ κ η ν ῆ, ἢ τὸ ἐξάγον σκηνῶμα, τὸ ὅποιον οἱ νεώτεροι ἰδιαίτερον ὀνομάζουσι θέατρον. β. ἡ Ο ρ χ ή σ τ ρ α· γ. ἡ Κ ο ν ί σ τ ρ α, δηλαδὴ τὸ ἔδαφος τοῦ θεάτρου. δ. τὸ Κ ο ῖ λ ο ν τοῦ θεάτρου διὰ τοὺς θεατὰς. Καὶ ἡ μὲν Σκηνὴ ἦτον ὁ τόπος τῆς διαγραφῆς καὶ παραστάσεως τῶν πραγμάτων καὶ τῶν ὑποκριτῶν, ἐξήκοντα ἐξαπόδων τὸ πλάτος, δεκαπέντε δὲ τὸ μῆκος. Εἶχε δὲ θύρας τρεῖς, καὶ αὐλαίαν ἢ παραπέτασμα, ἀναγόμενον ἢ καταγόμενον, παρομοίως σχεδὸν μὲ τὸ τωρινόν, πλην ὅτι ἐκεῖνο, καταγόμενον μὲν ἦν οὐγεν, ἀναγόμενον δὲ ἔκλειε. Μὲ τὴν σκηνὴν ἦτο συνημμένον ἡμικυκλίον, τὸ πλάτος ἐκείνης ἔχον διάμετρον. Τούτου δὲ τοῦ ἡμικυκλίου, τὸ μὲν μεσαίτατον ὀνομάζετο Λ ο γ ε ῖ ο ν, ἢ Θυμέλη, ὅπου κυρίως ἐφαίνοντο οἱ ὑποκριταί· τὸ δὲ ἐπέκεινα, ἰδιαίτερος Ο ρ χ ή σ τ ρ α, εἰς τὴν ὁποίαν παρίσταντο οἱ μῖμοι καὶ γελωτοποιοὶ καὶ οἱ ὀρχησταί (*). Εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ Κοίλου ἀνέβαινον ἐφεξῆς τὰ βάθρα τοῦ Ἀμφιθεάτρου, ἡμικυκλικῶς καὶ ταῦτα σχηματιζόμενα. Διηροῦντο δὲ τὰ βάθρα εἰς τρεῖς τάξεις· καὶ τὴν μὲν κάτω ἐπέχον οἱ εὐγενεῖς, τὴν δὲ μέσην οἱ δημόται, τὴν δὲ τρίτην αἱ γυναῖκες. ὀνομάζοντο δὲ τὰ τρία ταῦτα χωρία ἰδιαιτέρως, τὸ μὲν πρῶτον Β ο υ λ ε υ τ ι κ ὸ ν, τὸ δὲ δεύτερον Ε φ η β ι κ ὸ ν, (†) τὸ δὲ ἀνώτερον

[*] Εἰς τὴν Ρώμην ὕστερον ἐσυνείθιζον νὰ ἔχωσι τὰς καθέδρας τῶν ἐπὶ τῆς Ορχήστρας ὁ Αὐτοκράτωρ, ἡ Γερουσία, αἱ Ἑστιάδες καὶ ἄλλα πρόσωπα ἀξιόλογα.

[†] Φαίνεται ὅτι μέρος τοῦ χωρίου τούτου ἦτο προσδιωρισμένον διὰ τοὺς νέους, καὶ τοῦτο ἐκαλεῖτο Ε φ η β ι κ ὸ ν, καὶ οὐχὶ τὸ ὅλον. Ἰδιαίτερος τόπος προσδιωρίζετο ἀκόμη καὶ διὰ τοὺς ξένους.

Κερκίς. Επάνω δὲ τούτων τῶν βαθμῶν ἐπέκειτο μεγαλοπρεπὲς περιστύλιον εἰς τοῦ ὁποίου τὰς στήλας ἐστέκοντο ἀνδριάντες μεγέθους ἡρωϊκοῦ. Διήρουν δὲ τὴν σκηνὴν οἱ παλαιοὶ εἰς διάφορα μέρη... Τποκάτωθεν δὲ τοῦ ἐδάφους ἦτο τὸ Βροντειον ὅπου ἔκειντο σκεύη γυμνάσια πάσης ὕλης ἀναγκαῖα πρὸς παράστασιν τῶν βροντῶν.

Τὰ καλούμενα Ὡι δεῖτα, ἅτινα ἐχρησίμευον διὰ τὰς ἐπιδείξεις τῶν μουσικῶν, ποιητῶν καὶ τεχνιτῶν, κατεσκευάζοντο ὡς καὶ τὰ θεάτρα. Τὸ περιφημότερον αὐτῶν ἦτο τὸ τοῦ Περικλέους εἰς τὰς Ἀθήνας.

ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ. Ἀρθρ. γ'.

—0—

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΕΤΡΑΠΟΔΩΝ.

Ἡ κεφαλὴ συνέχεται μὲ τὸ σῶμα διὰ τοῦ τραχήλου. Τὸ μεταξὺ τοῦ λαιμοῦ καὶ τῆς κοιλίας μέρος καλεῖται Θώραξ ἢ Στήθος. Εἰς ὅλα τὰ ζῷα ἅτινα ἐκτείνουσι τὰς χεῖράς των ἢ τοὺς ἐμπροσθινούς των πόδας, διὰ νὰ πιάσωσί τι, ὡς οἱ πίθηκοι, ἢ διὰ νὰ πετάξωσιν, ὡς αἱ νυκτερίδες, τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ Θώρακος ἔχει ὁστοῦν τι καλούμενον κλειδόστερνον, τὸ ὁποῖον ὁμως ἐλλείπει εἰς τὰ ἄλλα τετράποδα.

Τὰ πλείότερα τῶν Μαστοφόρων ζώων βαδίζουσιν ἐπὶ τεσσάρων ποδῶν, τὰ ἄκρα τῶν ὁποίων διαιροῦνται εἰς δακτύλους. Τινὰ ὁμως τῶν ζώων, ὡς οἱ ἵπποι, οἱ βόες, τὰ πρόβατα κτλ. ἔχουσιν εἰς τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν ἕτερον εἶδος δακτύλων ἥτοι τὴν καλουμένην ὀπλήνῃ χηλῇ. Ἐνίοτε δὲ οἱ δάκτυλοι συνέχονται διὰ τινος μεμβράνης, καθὼς εἰς πολλὰ τῶν ἐνοικούντων ἐν τῇ θαλάσῃ ζώων. (†) Οἱ δάκτυλοι τινῶν ζώων ἔχουσι πλατεῖς καὶ ὀμαλοὺς ὀνυχας, τῶν ἄλλων ὁμως οἱ ὀνυχες εἶναι ὀξεῖς. Ἐπειδὴ δὲ τὰ πλείότερα τῶν ζώων δύνανται, ὡς ὁ ἄνθρωπος, νὰ λάβωσι τὰ ἀντικείμενα ἀρπάζοντες αὐτὰ διὰ τῶν ὀνύχων, διὰ τοῦτο οἱ ὀνυχες εἶναι διακεχωρισμένοι, ἐλεύθεροι, εὐκαμποι, καὶ ἄρκετὰ μακροί. Ὁ ἄν.

(†) Περὶ τῶν ποδῶν τῆς Νυκτερίδ. ὁρ. ἀκολουθ. Αρ. Νυκτερίδ.